

Welkom in de Sint-Georgiuskerk.

Deze kerk werd in de 13e eeuw aan de rand van de wierde Stukisweret, nu Stitswerd, gebouwd. De kerk dankt haar naam aan Sint-Joris (Georgius). Volgens de legende verloor deze officier in de buurt van Beiroet een koningsdochter door een draak te verslaan. Hij stierf in het jaar 303 de martelaarsdood en is heilig verklaard.

KENMERKEN De Sint-Georgiuskerk wordt gekenmerkt door haar okergele kleur. Ter ere van de heilige Georgius werd aan het begin van de 13e eeuw een overwelfde zaalkerk gebouwd met een vrijstaande stenen toren. Deze werd in 1653 afgebroken wegens de bouwvallige staat en enkele jaren later vervangen door de hedendaagse dakruiter met ingesnoerde spits. In 1694 werd de kerk door de Staten van Groningen aan de adellijke Reint Jan Lewe van de borg Ewsum te Middelstum verkocht. Hij drukte zijn stempel op de kerk door een windvaan en gebrandschilderde ramen met zijn wapen (een leeuw) aan te laten brengen op en in de kerk.

ADRES Stitswerderweg 8, Stitswerd

De kerk is op 20 maart 1973 overgedragen aan de SOGK en is daarna grondig gerestaureerd.

ACTIVITEITEN Er worden geen wekelijkse diensten meer gehouden in de kerk van Stitswerd, maar met grote regelmaat vinden bijzondere diensten plaats in de kerk. De Sint-Georgiuskerk is onderdeel van de jaarlijkse Muziekroute, Open Monumentendag en het tweejaarlijkse Quiltfestival. Verder wordt de kerk gebruikt voor exposities, concerten en als trouwlocatie.

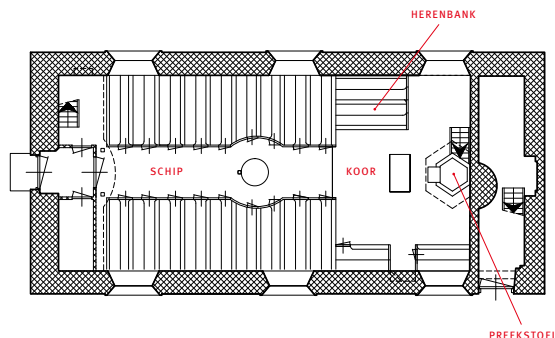
KERKHOF Rondom de kerk ligt een kerkhof dat nog altijd in gebruik is. Het kerkhof is eigendom van de protestantse gemeente en wordt onderhouden door vrijwilligers.

TOEGANG De kerk is dagelijks vrij te bezichtigen. De sleutel kunt u opvragen bij de volgende adressen: Stitswerderweg 9, tel. (0595-) 551 656 Stitswerderweg 11, tel. (0595) 551 218

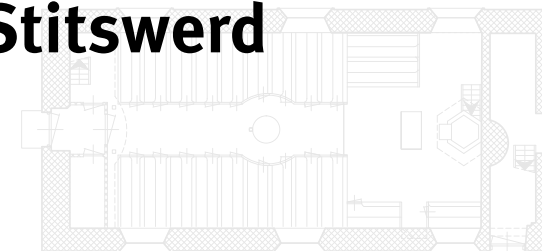
STICHTING OUDE
GRONINGER KERKEN

Als door een wonder is in Noord-Nederland een schat aan religieus erfgoed bewaard gebleven. De bijzondere betekenis ervan wordt in binnen- en buitenland erkend. De Stichting Oude Groninger Kerken is al 45 jaar heel succesvol met het restaureren, beheren en hergebruiken van monumentale kerken en orgels. Wij werken aan kerken en u kunt ons werk steunen door donateur te worden. Voor meer informatie kijk op www.groningerkerken.nl

PLATTEGROND SINT GEORGIUSKERK STITSWERD

Sint-Georgiuskerk Stitswerd

W E L K O M

STICHTING OUDE
GRONINGER KERKEN

EXTERIEUR In de 15e eeuw is de zuidmuur en wellicht ook de westmuur geheel vernieuwd en opnieuw met oude stenen opgemetseld. Daarbij werden de oorspronkelijke gewelven vervangen door een vlakke zoldering in de vorm van een balkenplafond, ondersteund door eenvoudige sleutelstukken. In de westelijke travee van de drie traveeën onder de oorspronkelijke overwelling, bevonden zich de ingangen waarvan die in de noordmuur nog zichtbaar is.

Aan het begin van de 19e eeuw werd de wierde afgegraven en de weg verlegd. De ingang van de kerk werd hierbij verplaatst naar het oosten. De tegenwoordige deur is aan de zijde van het dorp uit de oostelijke muur gehakt, in het voormalige koor. De deur wordt omlijst door vlakke pilasters en boven afgesloten door een fries op consoles. Vlak erboven zit een spitsboogvenster.

*As 'k Stitswerd zai din 'k aan 't verleden
Aan alle tiden dij allaang vergleden
as 'k fiets deur 'n fleureg stukje Hogelaand
'n laiflek dörpke is Stitswerd bleven
Deur 'n bomenrieg wordt riek omgeven
as 'n pronkjewail ien 'n gruine raand.*

H. HOFMAN

KERKINTERIEUR

OOSTELIJKE MUUR MET DEUR

INTERIEUR Het sobere interieur wordt gedekt door een blauwgroen geschilderde vlakke zoldering waarvan de balken zijn versterkt met sleutelstukken.

Bij de wijziging van de indeling in de kerk werd de preekstoel naar de westelijke muur verplaatst. Gebruikelijk is dat de preekstoel op het oosten staat waardoor de kerkgangers richting Jeruzalem keken. De preekstoel dateert uit het tweede kwart van de 17e eeuw. De toogpanelen worden door Toscaans gecanneleerde zuiltjes gescheiden. Het eikenhout is verlevendigd met ebbehouten inlegwerk en de gesloten onderkuip eindigt in een knop. De oorspronkelijke houten lezenaar is nog aanwezig.

De preekstoel wordt geflankeerd door kerkenraadsbanken. De banken stammen eveneens uit de 17e eeuw en hebben een opvallende zwenking rondom de kachel in het midden. Dat de inrichting ooit anders is geweest, valt te zien aan de inkassingen in de noord- en zuidmuur, vlakbij het vroegere koorhek.

PISCINA

PREEKSTOEL TWEDE KWART 17E EEUW

In de vloer van de kerk liggen, deels zichtbaar, deels onder de houten vloer verborgen, verscheidene grafzerken, de oudste uit 1639.

Bij de verbouwing begin 19de eeuw werd de kerk met een geel blokkenpatroon bepleisterd. De kerk heeft nooit een orgel bezeten. Op de orgelgalerij van begin vorige eeuw staat een harmonium met twee manualen van de Duitse fabrikant Henkel.

Het gotische klokje uit 1439 heeft de typisch middel-eeuwse, langgerekte vorm en vermeldt de patroonheilige van de kerk in een inscriptie: *'in honore sancti georgi'*. Zeldzaam is de haaks op de luidas bevestigde luidarm, die hier niet zoals vrijwel overal elders door een luidwiel is vervangen.

PATROONHEILIGE De kerk is gewijd aan St.-Georgios ofwel St.-Joris. Deze heilige uit de 4de eeuw is in Groningen bekend als Sint-Joris van de legende van de Draak. In deze legende wordt verteld hoe Joris een draak doodde die mensenoffers verslond.

LEEUEW ALS WINDVAAN

KERK GEZIEN VANUIT HET NOORD-OOSTEN